Ч. 129. Чернівцї, четвер дня 13. (25.) червня 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину" виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини" находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім" по 10 кр. від стрічки.

Руска читаюча громада.

(Причинки до пізнаня Русинів).

I.

З нагоди зборів товариства ім. Шевченка помістив бувший директор ґімназиї п. Ал. Борковский в кількох числа „Дїла" свої замітки. Між иньшим виказав він, що спорканя на „Зорю" і її редакцию не мають нїякої слушної підстави, а відтак завдав собі питанє, чи справедливі відказуваня на галицку читаючу громаду, і відповів на него так:

„Се питанє — каже — викликує гадки справдї прикрі. Бувало, батьки наші твердили нам при всякій нагодї, що „як собі постелиш, так будеш спати", опісля те саме повтаряли нам по латиньски: „suae quisque faber fortunae" і вчили нас у всякій неудачі глядати передовсїм причин в собі самім. Ми-ж опісля вчили того самого дїтий наших та молодші поколїня. Аж от тепер здає ся часом, мов би дехто з тих молодих поколїнь, прокинувши ся рано в ранцї неначе зо сну і неначе вперве пригадав собі тую правду, котру бувало клеплють єму старші; і крикнувши з радостию: „От єго маю аж тепер!" голосять своїм батькам і учителям мов власну, щойно ними самими відкриту нову мудрість та що звичайно в молодечім жарі пересаджаючи сакраменти, кличуть: „Не нарікаймо на нїкого, бо самі винні своїй доли! Ось дивіть на нас, як ми сьпіваємо „Нїхто не винен, сама я, сама я;" горнїть ся всї до нашого гурту і до нашого хору! А то ви, лїнтяї, лежнї, нероби, тілько й всего, що на других плачете!" Та ще кличуть не аби як, а во всеуслишаніє всему миру, на кону в театрі, де більша частина видцїв люди страх нам прихильні. От і плещуть же ті видцї в долонї, аж лящить по всїй країнї. А наші молоді Архімеди ще дужше кричать, аж хрипнуть; бо де-ж таки не кричати, не лаятись, коли удостоюють ся за те таких достойних оплесків. От Архімеди! А кілько в тій їх новій нїби-то науцї суперечного, недорічного, кілько зарозумілого самодурства і слїпоти, сего й не тямлять сердечні, — заморочені достойними оплесками. Не тямлять того, — а недавно ще розуміли се лїпше від мене, що нїяка людина, не то народ, не живе під скляним дзвоном; тому шукаючи за причинами власних неудач, треба починати від себе, але не доконче всїх причин глядати лише в собі. Бо на всяку удачу чи неудачу складає ся сила ріжних сил, над котрими навіть ґенїї не все годні запанувати так, щоби ними повертати на власну користь після власної уподоби і волї. Інакше не пошпотнув би ся був нїколи такий Александер Вел., Цезар, Наполеон. А де нам до Наполеонів! Забули наші сердечні Архімеди, що тьма чорного робучого люду, проживаючи в нуждї, борикає ся мов муха в мази з капіталом. Вона певно також винна своїй доли, бо кождому з них вільно було учити ся чогось красшого, нїж пр. угле копати під землею або кипячку добувати з ям. На їх лад хиба і наш невольний та духом закований народ український сам тілько один винен своїй доли. І т. д. і т. д. Коли би бодай наша доля залежала єдино від нас самих, тодї-б інакше можна до нас промавляти. А так,... певно, що в нас не одним і самі ми винні, тілько не у всїм. А вина наша, там де вона є, знов має нераз свої причини, що не цїлком залежать від нашої сили та волї. Отже кілько на нас є власної вини, сего не легко сказати, любі добродїї; а у всякім разї не можна про те говорити так дуже палко, з такою твердою певностию себе, але треба судити з великою-превеликою розвагою.

Отож і в тім ми самі винуваті, що нашим видавництвам лихо веде ся. А вже-ж певно, що ми самі, а не Французи анї навіть Поляки. Тілько то хто іменно ті „ми"? Після науки нїби-то нової повинні би вони бути ті самі, що добачують вину. Редакциї повинні би спорікати на себе: „Ми самі

---

24)

ЦАРІВНА.

Оповіданє

Ольги Кобилянської.

(Дальше).

Се було в пополудневій порі. Всї в хатї полягали дрімати, поспускавши на вікна ролети, а я пішла в сад і лягла в траву, але не спати. Воздух був жаркий, тихий, пересичений запахом цьвітів і живицї; сонячні промінї пересякали все довкола. Я находила ся в найтихійшім і найгустїйшім кутї саду, лежала й приглядала ся нїжним барвним мотилькам, що лїтали раз живим, раз утомленим нечутним летом над цьвітами, або недбало у воздусї, та прислухувала ся тонесенькому бренькотови ледво замітних комашок, що упоювали ся на сонци своєю власною пісенькою, або приглядала ся цвитучим рожам.

Недалеко від мене, коло білих штахет росли они на знак, що там находив ся отвір, ведучий до саду Маєвских, від котрого дїлив ся наш город білими штахетами. Саме тепер цвили тоті рожі. Їх широкі, гарні листки тиснули ся до холодного желїза і аж лиснїли на сонцю, а рожі мов потомили ся від спеки, особливо ті матові жовті; декотрі з них поспускали головки немов поумлївали з превеликої роскоші... У воздусї миготить — і він немов отяжів з запаху і спеки....

Так. Тоті жовті матові рожі потомили ся. Мабуть з любовних мрій; коли тимчасом чорнопонсові, жаристі, пересичені рожі нїби дрімали. Менї пригадала ся новелька Данця Якобзена „Тут повинні би рожі стояти". Нїколи не читала я щось поетичнїйшого. Розмову обох чурів знала я майже на память, а занимав мене особливо той жовтий чура, той „без історий".

Опісля думала я і про Орядина. Він був гарний мужчина, се правда, але-ж нехай би був трохи иньший, иньший, н. пр. „все такий, щоб єго можна кохати, боготворити", говорила моя розмарена душа; однак я не формувала нїчого, не думала нїчого ясного, певного... Кругом мене хилило ся все до якогось мов розкоханого півсну і манило з собою...

Одного разу говорили ми з Орядином про час полудневий. Він називав єго найкрасшим з денної пори, і я бачу, що він дїйсно гарний — чи може більше упоюючий? Здає ся, в нїм осягає все найвисший верх, стає на хвильку тихо, мов до віддиху по тяжкій раннїй працї. — Саме такою здавала ся менї отся хвиля тепер...

Я лягла лицем в траву. Сонний бренькіт комашок розлягав ся лїниво, однозвучно по цїлім саду, настроював чим раз більше до сну, однак я опирала ся єму. Впрочім я вслухувала ся і вдумувала ся у все те, що мене окружало, і тихе безшелестне ріжнородне житє довкола мене причувало ся менї якоюсь нїжною, несказано гармонїйною мельодиєю, не завсїгди чутною, а й невловимою слухом, і не зрозумілою кождому! — Я вслухувала ся в неї цїлою душею і менї здавало ся, що моя душа то лиш один тон з сеї цїлої гармонїйної мельодиї, і зливає ся тому так радо в ту широку барвну струю, що зве ся природою, упоює ся нею мов земля сонцем і теплом.

Легкий подих вітру заворушив листєм і заколисав стеблами. З городу Маєвского донесли ся до мене слабо голоси якісь, і між ними прочув ся менї і голос Орядина. Я підвела голову, наслухуючи напруженим слухом, однак голоси затихли і настала попередна тишина. Я знов опустила голову на руки.

Що Орядин тепер робить? Я єго давно не бачила, він подужав зовсїм і хоче назад на село вертати, чи на завсїгди? Хотїла-б я єго де небудь побачити, а й поговорити з ним.

Пізнїйше встала я і підійшла до фірточки, задержуючись коло рож. Були прегарні! Над жовтими схилила ся і спростувала одну похилену. „Ти, моя любко, нездужаєш на тугу" подумала я, „а ти щаслива" приповіла понсовій... Відтак сперла ся о штахети і дивила ся в сусїдний сад. Всюди було так тихо, розмарено, всюди панувала якась така таємна але й повна роскіш, що я перенала ся нею наскрізь. — Пересичене і роскіш в природі подражнило мене, і менї забажало ся, щоб мене хто небудь побачив. Але мене нїхто не бачив. В садї не було живої душі. Дерева росли так густо, що заслонювали всякий вид в глубінь саду, а навіть зїльник, що ріс десь недалеко а в нїм пересиджува а звичайно родина, ледви виднїв ся зпоміж дерев. Я відвернула ся відти і хотїла вже відходити, однак менї причули ся знов мов голоси... Жду хвилину: нї! се менї лиш причуло ся. І там певно сплять. Боже, як можна в таку прегарну хвилю спати! і я потонула знов поглядом

винні!“ А тимчасом спорікають вони на громаду, хоч вона не є для них „ми“, тільки „ви“. І так замісць шукати вини в собі та питати: „Чому громаді не до смаку те, що для неї пишемо? Аджеж їй не мусить подобати ся те, що нам подобає ся; а годі знов, щоби принимала і платила по добрій волі те, що їй не подобає ся“, — замісць того противорічать самі власній науці і спихають вину на других.

Або знов ті-ж самі Архімеди городять тепер раз-у-раз, нїби то якусь новину, що треба брати річи так, як вони є, мовляв реально, числити ся з фактами. А з тим же фактом не числити ся їм, що доси ще ні одна літературна часопись у нас не годна була стояти власними силами, власними читачами, почавши від „Вечерниць“, кінчаючи на „Зорі“?

Я не стану розбирати всїх причин, бо і не умів би, і того, що троха умів би, не скінчив би хиба в сїм письмі. Але не у всїм же винувата сама тільки громада. Зважте-ж бо, молоді наші вчителї, кілько у нас буде всїх спосібних до читаня такої „Зорі“, „Правди“ чи „Дїла“ або „Буковини“? А як вони розбиті в своїх поглядах чи лїтературних чи полїтичних? Кілько на них жде ріжних кас і адмінїстрацний і ротів і трішних тїл? Які то вітри-бушують по єї кишенях? Зберіть те все разом до купи та обчислїть спроможність всеї нашої громади, єї мовляв по нїмецки „Leistungsfähigkeit“. Не дивіть на те, що комусь з тої громади доведе ся колись з легким серцем тільки а тільки програти в карти або пропити-прогуляти; бо таких людцїв винайдете в кождім народї, хоч би й у тих Чехів, що справедливо любимо їх собі класти за взір. А у нас коли не меньше, то певне їх не більше, нїж деінде; і через них Русь анї не паде анї не двигла би ся. На такі або такі иньші причини спихати вину наших невдач, та ще для достойних оплесків, се — шануючи себе — назвати треба дїтвацкими ловами на славу, зовсїм незавидну.

Отже що не Поляки-ж винні недоборам „Зорі“, тільки самі Русини, се річ певна. Тільки з тим докором обачнїйше треба виступати. Видно, що її так гарна „Зоря“ не є такою поживою, котру би галицка громада уважала за так конечну для себе, як хлїб. І що ся громада винна сему? Що я винен тому, що менї нїколи не спрагне ся не то устриць але навіть тїсточок, хоч тільки людий пропадає за ними? Що винен наш селянин, що обходить ся легко без мяса, без котрого я обійти ся не годен? Тому треба би „Зорю“ учинити так потрібною для кождого сьвічного Русина галицкого, щоби без неї не витримав обійти ся. Що вона і так гарна, се нїчого не має до річи: не те гарне, що гарне, а те, що подобає ся; не те смачне, що добре, а те, що смакує. Як би на те радити, не моя голова сказати: але чейже всякий згодить ся, що кажу правду. А коли би так само, як я, і нїхто другий не умів вигадати ради, то не стає нїчого иньшого, як або дальше докладати до видавництва або застановити єго. Але відказувати на громаду, ще менше поможе, нїж нарікати на зелїзні руки за жидачівскі вибори; се таки може бодай троха помогти, а тамте зовсїм нїчого.“

Оттак виправдує п. О. Борковский галицку читаючу громаду. Він чоловік старший, громадянин, що сам напрацював ся богато лїт, досьвіду назбирав богато, — так годить ся приглянути ся єго словам близше. Се буде причинок до пізнаня Русинів!

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 24-го червня 1896.

Є. В. Цїсар дарував з власної каси погорільцям в Дроговижу, жидачівского повіту, 400 зр., а в Делятинї, надвірнянського повіту, 200 зр.

Іменованя. Краєвий президент Буковини іменував повітових лїкарів II-ої кл. докторів: Вольфґанґа Бруншштайна в Сучаві, Германа Тіттінґера в Кіцмани, Йосифа Петля в Сереті і Евгенія Мандибура в Ґураґуморі повітовими лїкарями в IX. класї ранґи, а провізоричного концепіста санїтарного д-ра Арнольда Флїнкера дїйсним санїтарним концепістом в X. класї ранґи.

Загальні збори „Руского бурси“ в Стрию відбудуть ся дня 29-го с. м. в комнатах „Руского Касина“.

Народне віче має відбути ся дня 9-го липня в Бібрцї. На нїм буде також пос. Романчук. Характеристичне, що о тім перший доносить москвофільский *Галичанинъ*.

Др. Іван Франко одержав від комітету етноґрафічної вистави в Празї за свої заслуги на поли етноґрафії диплом і медаль з бронзу.

По скінченю делеґаций принимав цїсар у себе членів делеґаций і при тїй нагодї розмовляв з поодинокими послами. До нашого буковиньского делеґата Лупула звернув ся цїсар з запитанем про буковиньскі відносини, а опісля підніс з признанем вірність і льояльність населеня нашого краю. До делеґата пос. Барвіньского сказав монарх, що велика слева не конче буде приятна для кардинала Сембратовича, котрий виїхав до Риму. На відповідь пос. Барвіньского, що кардинал вертає сими днями до Львова і буде на вічу католицкім, в котрім возьмуть участь Поляки і Русини, сказав цїсар, що то дуже відрадно. На дальше питане, чи пос. Барвіньский вертає тепер домів, відповів він, що вертає, а то з причини, що відбудуть ся важні засїданя галицкої краєвої ради шкільної. Відтак виявив цїсар свій жаль перед п. Барвіньским, що словіньский посол і проводир Клюн так скоро помер, бо Клюн був умірковани і пильний посол. Сї слова похвали для покійного проводиря Словінцїв є немов сказівкою, на якій дорозї рад би цїсар бачити руских проводирів.

Вступні іспити до І-ої кляси руської ґімназиї в Коломиї і до кляси приготовляючої при сїй ґімназиї будуть відбувати ся перед феріями в днях 15-го і 16-го липня, а по феріях 1-го і 2-го вересня с. р. Ученики, що хотять здавати сей іспит, повинні явити ся в товаристві родичів або опікунів найпізнїйше днем перед терміном іспиту в канцелярії ґімназиї і принести з собою *метрику і посьвідчене лїкарске щїпленої віспи або ревакцинациї*, а котрі укінчили 4-ту взглядно 3-ту клясу народної школи, також шкільне сьвідоцтво.

Ювилейні богослуженя відбудуть ся на приказ станїславівского епископского ординария-

---

в прешпину зелень довкола мене. — Нараз налякала ся я несподївано, спаленїла і цофнула ся. Чи я була сліпа чи що?... Тут по лївій сторонї фіртки між густо засадженими берізками, де стояла вигідна лавка з поручем, — не було тут нїкого?

Тут був хтось, а я й не бачила...

Ордин лежав тут. Руки підсунув під голову, а лице мав заслонене капелюхом: здавало ся, дрімав. Я усьміхнула ся — отже тут сховав ся він від соняшних промінїв і від Зониних дотепів! А тут навинула ся непрошена „русалка“, відкрила сховок і сьміяла ся. Чи будити єго чи нї? Чи випадало? Я дивила ся хвилю на него... Нї, се не було гарно, що я дивилась тут на него, мов той злодїй, лучше вже збуджу єго. Хто знає, коли побачимо ся знов так на самотї, як би бачились тепер в сїй гарній хвилинї; я від'їду вже незадовго і може побачимось нинї в-послїдне! в-послїдне! Се не гарно. На всякий случай змінить ся пізнїйше неодно! Кожде стане иньше, я ступлю на нову дорогу, зовсїм менї доси незнану, а він хто знає, що і з ним стане ся ще!

Мене обгорнув хвилевий сум, і я поглянула знов на него. Отже се закінчене тодїшного початку, подумала я собі. Що на нїм, на тім закінченю? А що було би, як би було стало ся инакше? Нї, не хочу про все те й думати, не люблю тих закінчень з їх млавими побожними прикметами; оно добре, що стало ся так, як є, що можу ще бороти ся і переживати щось нового. Я рішила ся закликати єго, щоби поспорити трохи тим більше, що ми не бачили ся майже три недїлї.

Він не спав. На мій несьмілий поклик схопив ся мов зелектризований, а узрівши мене біля штахет, спинив ся гнеть коло мене урадований.

„Се ви! як ся маєте?“ сказав, усьміхаючись і подав руку. „Я не спав, лежав лиш так, в хатї тепер пересиджувати просто гріх! Се гарно, що ви мене поклікали! Ходїть в наш город, сядемо на лавку!“

„Нї! ходїть до нас!“ казала я, а в тїй хвилї поправилась: „Нї! не приходїть, бо“...

„Як побачить тїтка, то буде крик!“ докінчив він, розсьміявшись весело.

Я сьміяла ся з ним, я була дуже вдоволена, що так стало ся, що ми стрінули ся. Єго погляд промайнув по менї блискавкою і задержав ся на моїм лици.

„Ви нинї такі гарні, виглядаєте мов саме щастє! Що з вами?“

Я спаленїла і глянула не на него, а кудись в иньшу сторону. „Що-ж би мало бути зі мною?“ відповіла я. „Хочу бути щасливою.“

„Дуже мудрий намір!“ відповів він все ще весело „і я маю такий намір, але менї чогось марконтно.“

„Чому?“

„З ріжних причин. Між иньшим, борю ся сам собою о так звану „будучність“, хоть знаю, що она не принесе менї нїчого особлившого і є потрохи правдивим блудним огником!“

„Чи она вела вас блудом доси?“

„Не вела, але могла би й повести, як би вірив в ню занадто!“

„Так в що-ж вірити?“

„В що? Чи є яка абсолютна правда?“

„Давно говорили ви инакше.“

„Давно говорив я инакше, бо давно вірив в якісь ідеальні вимоги житя, вірив в те, що чоловік мусить їх сповняти, а тепер не вірю і в се і в те, що зве ся „будучність“!

„Ви знов говорите таке, Ордин, що мене гнїває; встидайте ся!“

Він викривив з легкою погордою уста.

„Чого менї встидати ся?“ спитав їдко. „Того, що я пізнав житє і людий, і тих званих „осьвічених людий“, пересякнених наскрізь „натуралїзмом“ аж до гидкости, і що, переконавшись о їх справжнїм змаганю і їх „послїдній фільософії“, перестав перед ними кланяти ся і їх подивляти як давнїйше? Ви знаєте“, додав „я хочу покинути свої студиї і йти жити між народ?“

„Так се правда, Ордин?“ спитала я, немило зворушена, видивившись на него великими очима.

„Правда, а здержує мене від того лише то, що я не люблю народу, значить ту грубу неотесану, хоть і добродушну, незіпсовану ще масу, котрої не зрозуміє цїлковито тоньше думаючий ум; що серед тої темної товпи чоловік осьвічений із своїми думками стоїть сам мов палець. Я говорю правду, отже се здержує мене від того, і я не можу ще рішити ся цїлком“.

„Так не йдїть між люди, що не притягають вас своїм житєм, для котрого не маєте змислу...

ту в днях 5-го, 6-го і 7-го липня с. р., яко в навечеріє і день Рождества съв. Івана Крестителя в відпустовім місци Далешеві. Через три дні будуть по три проповіди.

Спростоване. П. Василь Радик з Дорошівців, вандрівний учитель, о котрім ми писали в новинках 122-ого числа *Буковини*, прислав нам спростоване, з котрого ми виймаємо то, що дійсно до спростованя належить: „Неправда, що я ходив від села до села і казав собі від начальника громади прибити громадску печатку, а відчитів не відтримував: но правда, що я прийшов до Лашківки і, хотя я тамтого начальника увідомив, коли я прийду, не застав жадних людий. Чия тут вина? Я пішов до Витилівки, відтримав відчити, а їдучи з п. товаришем Семенюком, повернув знов до начальника і, не заставши нікого, казав собі прибити печатку, бо я не обовязаний їхати другий раз до тої самої громади, хиба на єї кошта. Начальник звиняв ся, що мав требу до Оршівців їхати. Що ся тичить справоздань моєї діяльности, котрі приложую виділу краєвому, мушу дневник справедливо провадити і записати, де були відтримані відчити, а де нї, бо на то є остра контроля, о котрій п. дописуватель певно жадного понятя не має. Он мислить, що вандрівні учителї, пустопаш пущені, легко гроші заробляють.“ (Поміщаючи се спростоване п. В. Радика з Дорошівців не маємо наміру шукати виновників, лише констатуємо факт, отверджений самим п. В. Радиком, що в Лашківці мав бути для селян відчит з господарки, а н е б у в. А як було в Суховерхові? — *Редакция.*)

Коли ми подали вістку, що до Чернівців приїде український театр під управою п. Морозенка, то зробили се на підставі інформаций від самого п. Морозенка, котрий був в нашій редакциї і навіть наймив уже міский театр на вистави. Чому доси театр сей не приїхав і де він обертає ся, не маємо найменьшої відомости. Очивидно наступили якісь перешкоди, певно на границі австрийско-російскій.

Огонь. В садуґурского селянина Петра Семчука вибух в суботу огонь, котрий цілковито знищив хату, шопу і прибічні будинки. Шкода виносить більше як 1.500 зр.; Семчук не був обезпечений. Здогадують ся, що хтось з пімсти підпалив Семчука, тож жандармерия пошукує за злочинцем, однак доси їй не вдало ся єго винукати.

В Дорошівцях отворить ся небавом руский склеп заходом п. Ілї Бойчука, щось подібного, гей в Брідку, чого нарід з нетерпеливостию очікує. Місце на склеп на фронтї вже заплачене, коштує 80 зр. квадратова пражина, і материял на будову склепу вже куплений, лише жидкам щось „не рехт“.

Карна розправа вела ся дня 17-го с. м. перед тернопільским судом присяжних против почтового асистента в Чорткові Ник. Багриновича, обжалованого о спроневірене. Багринович взяв грошевий лист наданий касою ощадности у Львові до ц. к. суду в Чорткові з 432 зр. готівкою і три книжочки каси ощадности на суму 117 зр. 49 кр. Мимо того, що обжалований признав ся цїлковито до вини, прихилили ся судиї присяжні до оборони д-ра Розенфельда, котрий виказував, що лише нещастя пхнули обжалованого до злочину, і 11 голосами заперечили питане в напрямі злочину спроневіреня, в наслїдок чого трибунал увільнив Багриновича. Скарб не терпить нїякої шкоди, бо бракуючі гроші стягне з кавциї обжалованого.

Скандал на будапештеньскій виставі. Що на тій виставі нема взірцевого порядку, се признає кождий, хто лише звидїв єї. Але найбільшу увагу санїтарної полїциї звернула на себе т. зв. турецка мошея, де мали дїяти ся страшні річи. Богато говорено о сїм, аж вкінци вмішав ся в справу турецкий амбасадор і на єго інтервенцию замкнено ту печеру роспусти.

Для церковних півцїв. Ми одержали слїдуючу допись з просьбою о поміщене: Читаємо в ріжних часописях о підвисшеню платнї майже всїх урядників, отже треба би і нам, церковним півцям гр. пр. церкви, подумати о собі і упімнути ся за себе. Читаємо в часописях, що наші гр. пр. панотцї не будуть за церковні функциї брати гроші від людий, а натомісць кождого місяця будуть поберати відповідну суму з державної каси. Коли відпадуть для панотцїв платнї за церковні функциї, то очивидно і для нас они відпадуть, але о підвисшеню нашої платнї з каси релїгийного фонду нїчого не чувати! Маємо всего-на-всего 135 зр. річної платнї, а з такої малої суми годї чоловікови разом з родиною вижити. Тож треба зарадити тому лихови. На мою гадку повинні би церковні півцї зійти ся разом на раду, а то найлїпше після протоерейств. Півцї кождого протоерейства зійшли би ся умовленого дня в умовленім місци і ухвалили би петицию до правительства о підвисшене платнї. Ті петициї ми передали би нашій сьвітлій конзисториї в Черновцях і она певно підперла би наше старане. На таких нарадах треба обговорити і уложити петициї о підвисшене платнї церковним півцям і о відповідне розпорядженє в справі пенсий для вдів і сиріт по них. — *Іван Вірста, гр. пр. півець церковний в Замістю п. Руский Банилїв.*

Саранча. В понедїлок, дня 15-го с. м., перелетїла через гори сандецкі в напрямі від полудневого всходу на північний захід вандрівна саранча широким на кілька метрів пасмом, подібним до хмари. Саранча ішла через гору Маковицї 1.000 метр. і гори Ґабоньскї 1.200 метр. так низько, що можна було єї рукою досягнути, через міста Новий і Старий Санч в саме полудне. Перелетївши гори она спускала ся чим раз низше, так що ледви кілька метрів від землї могли люди єї рукою ловити. В Новім Санчу лапали дїти по улицях саранчу. Люди розповідають, що вже від 30 лїт не перелїтала туди саранча.

Що коштує народна школа? Коли взяти на увагу видатки на школу народну і число учеників, то коштує один ученик шкіл народних або видїлових в Долїшній Австриї 20 зр.; в Чехиї 15 зр.; на Мораві, в горішній Австриї і Зальцбурзї по 14 зр.; в Стириї і Каринтиї по 11 зр.; в Країнї 8 зр.; в Далматиї 7 зр.; в Галичинї і на Буковинї по 6 зр. В нашій половинї держави було до сего року 17.785 шкіл народних а 3,131.800 учеників.

Тристалїтний процес. В місточку Вірцбурґ в Нїмеччинї веде ся між баронами Тінґен а громадою Бурґзін процес почавши від 1595 р. Минувшої пятницї переслухувано сьвідків, а щоби процес не „тягнув ся“ ще дальше, постановлено слїдуючий речинець на день 1-го липня. Се справдї цїкаво, що не лише наші селяни люблять ся тягати навіть за дрібницї по судах, але також нїмецкі барони. Не зле було би також обчислити, кілько коштує той процес обі сторони за тих 300 лїт і чи вартує справа ті гроші.

Телєґрами „Буковини“.

З дня 24-го червня 1896 року.

Віденъ. Wiener Ztg. оголосила цїсарский патент, котрим скликує ся долїшно-австрийский сойм на день 1-го липня.

Будапешт. Президент мінїстрів Банфі відповів на інтерпеляцию Уґрона, що угорске правительство годить ся на заграничну полїтику гр. Ґолуховского, котра має на цїли задержане

Ви самі змарнувались би, а їм не придали ся також на нїчо! Кінчіть свої студиї, ви майже вже у цїли, було би навіть гріхом покинути все. У нас числить ся один осьвічений чоловік за двох-трьох, — не забувайте і сего! В вас суть обовязки і супроти вашої народности!“

„Я знеохочений, Наталко. Послїдні роки відобрали в мене запал до всякого внєшного змаганя і я жадний спокою!“

„Ви віджиєте знов, Орядин!“ намовляла я живо. „Тепер вже піде все лїпше, тепер маєте якийсь маєток, ідїть лише знов вибраним шляхом! Бачите, жите дїйсно дуже, дуже гарне! Робіть то, до чого ви спосібні, що небудь, Орядин, лише щоби все було поправне, властиве вам, і щось таке, що можна би поважати!“

Він усьміхнув ся так, як би перед ним стояла дитина і оповідала з розгоряченими очима прегарну казочку. Я усьміхнула ся також мимоволї. „Я вам добре раджу“ — додала я, „послухайте мене!“

„Ви вважаєте мене спосібнїйшим, Наталко, нїж я справдї є!“

„То завдайте собі працї, щоби стали таким, яким я вас вважаю: розумним чоловіком з вірою в ідеальні вимоги житя, пориваючим приміром для загалу. Нашому народови треба проводирів всюди а всюди!“

„А відтак що, Наталко?“

„Відтак наступить нагорода, се-б то поважане, вдоволене, краса... Ох, Орядин, коли-б я була мужчиною, так як ви, я не вагалась би анї хвильки, якою дорогою йти, не зважаючи нї-на-що летїла би в гору, мов орел і клікала ще й других за собою!“

„І ви переконані, що за вами злетїли-б і другі в гору?“

„Переконана!“

„А я нї! Орли лїтають без товариства.“

„Ну“, відповіла я гордо, „але за те они сильні і они не жалують своєї самотности, їм і не личить приставати з плебейскими духами!“

„Так орли чинять, Наталко, а люди не орли!“

„Нї, они щось більше і благороднїйше, чим зарозуміла дика птиця! Они в моїх очах щось дуже красне, а бодай щось таке, що може бути красним. Що они ще не такі, то иньша річ; об тім я й не говорю.“

Він розсьміяв ся і дивив на мене з очивидним вдоволенєм а очи єго сияли дивним сьвітлом.

„Не сьміййте ся, Орядин, я не люблю, коли ви сьмієте ся з моєї бесїди від серця.“

Він не зводив з мене очий, мов би я була якимсь образом або чим.

„Так, так, мій пане!“

„Я чую, що так!“ відповів знов усьміхаючись, „і я подивляю ваш дар одушевляти ся. Я того не маю. Моя душа втомлена, тужить за супокоєм, а се знак, що старію ся!“

„Саме в тій хвили сказали ви неправду, Орядин!“

Він розсьміяв ся.

„Встидайте ся! Тому що ви стали лїниві і вибагливі, то вам здає ся, що старієтесь!“

„То ви хотїли би, щоб я став яким небудь орлом?“

Я усьміхнула ся мимоволї. „Я хотїла би щоби всї Русини були орлами!“

„Щоб орлом бути, треба все таки стати на якійсь висотї, на відстороню: а се не згоджує ся з людскою натурою і не творить щастя. Чоловік не любить носити ся з якою небудь думкою без людий, що так само думали-б як він, — чи не так? Що він без загалу, Наталко? Відорваний член, що гине на самотї.“

„Коли він індивідуально сильний, то буде й на самотї чути ся щасливим, розуміє ся не буденним щастєм; сьвідомість сили вдоволить єго.“

Він дивив ся вперед себе весело, а по якійсь хвилинї сказав:

„Суть люди, що жиють на скрізь у-одно з сьвітом, одного й бажають, що, так сказати-б, розходять ся, розпливають ся в масах; а є знов люди, що дивлять ся в бік; є врештї люди, що горнуть все в себе, всю красу, всї твори людского житя. Чим більше набирають в себе всякого „сьвітла“, тим незрозумілїйшими стають для свого окруженя. Чи не роблять они самі себе незрозумілими?“

„Для буденних умів без сумнїву, Орядин!“

(Дальше буде.)

status quo на Балканї. Що-до інтерпеляциї Мешленїого, то бар. Банфі заявив, що аґітациї Люеґера не варті серіозної дискусиї в сїй палатї.

Атени. На представленя турецкого правительства відповіло грецке правительство, що оно не знає нїчого о походї добровольцїв до Крети, а акциї приватних приватних осіб не може спиняти. Греция поступає собі після ради европейских держав.

Повідомленє. Маю честь повідомити, що дирекция товариства *Днїстер* у Львові іменовала мене своїм аґентом на Чернівцї (повіт судовий) і окрестність. В справах обезпечень від огню будинків мешкальних і господарских, церков з урядженем, знарядів домашних і господарских (возів, плугів і т. п.). худоби, збіжа в соломі і в зерні — подаю кождому потрібні поясненя. — *Корнило Салабан*, аґент „Днїстра“ в Чернівцях, улиця Пумнула ч. 25.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$\underline{6^{57}}$	$\underline{10^{28}}$	$\underline{5^{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$\underline{10^{00}}$	$\underline{5^{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$\underline{9^{50}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{30}	$\underline{5^{10}}$		$\underline{6^{55}}$	$\underline{9^{30}}$	9^{55}		
З Букарешту, Сучави, Чернівцїв, Станїславова .	$\underline{9^{55}}$	.	.	$\underline{6^{13}}$	7^{28}	$\underline{2^{01}}$		
З Підволочиск	2^{30}	$\underline{10^{05}}$	.	8^{05}	5^{10}	.		
З „ на Підзамче	2^{18}	$\underline{9^{50}}$	.	7^{42}	4^{45}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$\underline{12^{10}}$	8	1^{50}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	5^{45}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$\underline{10^{10}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	$\underline{8^{45}}$	.	.	.		

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$\underline{10^{29}}$	$\underline{5^{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$\underline{7^{17}}$	$\underline{10^{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .		2^{50}	$\underline{11^{00}}$	$\underline{4^{40}}$	9^{55}	$\underline{6^{45}}$		
„ Підволочиск	.	2^{11}	6^{00}	.	9^{30}	$\underline{10^{45}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{25}	6^{14}	.	9^{48}	$\underline{11^{12}}$		
„ Чернівцїв, Сучави, Яс, Букарешту	6^{10}	.	.	10^{25}	2^{45}	$\underline{10^{15}}$		
„ Стрия	.	.	.	$\underline{5^{22}}$	9^{35}	$\underline{7^{22}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$\underline{7^{05}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{05}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.